

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK«
izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane:
celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 2.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ
IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE 9.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do-
voljeni le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici, podruž-
nici v Ljubljani 10.860.

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 6. MAJA 1936.

ŠTEV. 9.

Novi finančni zakon za leto 1936-37 nam je prinesel v marsikaterem oziru težko razočaranje. Povišanje davka na poslovni promet bo usodno zadelo marsikaterega obrtnika, ne bo pa državni blagajni prineslo onih dohodkov, ki jih pričakuje, kajti kupna moč našega konsumenta je že do skrajnosti znižana.

Najobčutnejše pa je prizadeto obrtništvo z novim določilom v § 26, s katerim se znižajo kazenske takse za šušmarje in nelegalne lastnike obratov, ki poslujejo brez pooblastila ali ki prekoračijo obseg delokroga obrtnega zakona od trikratnega na enkratni iznos takse, določene za pooblastitev ali dovolitev za dotični obrt.

To nepojmljivo znižanje kazni šušmarjem je za legalno obrtništvo tako velik udarec, ki ga obrtništvo ni pričakovalo, še manj pa zaslužilo.

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fondé obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzobjavni naslov: »Zanatska« Ljubljana. — Telefon št. 30-20. — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Stanovska zavednost je najtrdnjši temelj stanovske organizacije.

Vprašanja, ki nas zanimajo!

Kaj se bo storilo za omiljenje krize obrtništva?

Minister trgovine in industrije dr. Milan Vrbanič o važnih obrtniških problemih. Minimalizacija cen, socialno zavarovanje in mnoga druga življenjska vprašanja naše obrti se proučavajo.

V začetku novega budžetskega leta je naš zastopnik posetil g. ministra trgovine in industrije dr. Milana Vrbaniča ter se je informiral, da-li bodo nekatera važna vprašanja obrtništva tekom tekočega budžetskega leta v resnici rešena.

Gospod minister se je odzval ter je odgovoril na sledeča vprašanja:

Minimalizacija cen obrtniških izdelkov.

Na intervencijo brivskih in frizerskih mojstrov je Zbornica vložila predlog ministrstvu, da se minimalizira cene obrtniških del. Brivci n. pr. brijejo za 3, za 2 ter celo za 1 Din. V Dravski banovini obstoja poskus (ki ne bazira na podlagi zakona), da se stvori cenik, ki ga je banovina tudi potrdila.

Na vprašanje, kaj je z minimalizacijo cen obrtniških poslug po zahtevi brivskih in frizerskih mojstrov, je minister g. dr. Vrbanič odgovoril:

»Minimalizacija ali splošna določitev cen obrtniških poslug ali izdelkov je na proučevanju v zvezi z omenjenimi zahtevami brivskih in frizerskih mojstrov. Izrecna zakonska odredba o obrtih, po katerih bi se moglo določiti cene, ne obstoja, pač pa bi se morala vpoštevati pri določitvi novele zakona o obrtih.

Določitev posebne uredbe na osnovi pooblastila iz § 63 finanč. zakona ni možna samo za eno stroko, temveč bi bilo treba ta problem proučiti na širši podlagi. Iz tega razloga tudi vprašanje frizerskih obrtnikov še ni rešeno. Ves ta kompleks vprašanj in vse kar je z njimi v zvezi se ravnokar proučava.

V obrtniških delavnicah se radi varčevanja dogajajo slučajni, da mojster jemlje enega ali več učencev, ko se pa ti izučijo obrti, jih mojster odpusti in jemlje nove učence. Na ta način ostajajo izučeni pomočniki brez posla, kar pomnožuje slučaje šušmarstva. Po predpisu § 257 zakona o obrtih je pooblaščen minister trgovine in industrije, da predpiše uredbo o vprašanju razmerja števila učencev proti številu pomočnikov v obrtniških delavnicah. Da-li je bilo z ozirom na to vprašanje že kaj ukrenjeno? Na to vprašanje je g. minister odgovoril:

»Res je, da se vprašanje razmerja števila učencev proti številu pomočnikov mora v najkrajšem času urediti z odlokom, katerega naj predpiše minister trgovine in industrije sporazumno z ministrom socialne politike in narodnega zdravja po zaslišanju delavskih in zainteresiranih gospodarskih zbornic. Ministrstvo trgovine in industrije je že zaslišalo vse zbornice ter sedaj proučuje

ves dostavljeni material in pripravlja definitivno izdajo odloka, ki je potreben, da se to vprašanje reši.«

Razvoj tehnike ustvarja nove pogoje obrtom, ki niso predvideni po § 23 zakona o obrtih. Vi ste g. minister pooblaščen, da izvedete izpopolnitev v smislu zakona o obrtih. Obstojajo naj namreč obrti, za katere ni treba imeti obrtniške usposobljenosti, ker niso naštetni v omenjenem paragrafu.

»Da, imam pravico, da v smislu zakona § 23. stav. 2 uvedem nove obrti ter se to že pripravlja v področju tega ministrstva, pri tem bom seveda imel pred seboj upravičene predloge obrtniških organizacij.«

Kaj je z uredbo o socialnem zavarovanju obrtnikov?

To vprašanje, g. minister, mnogo zanima naše obrtnike.

»Izvršitev tega odloka v smislu § 384. in ostalih odredb zak. o obrtih je vezana z rešitvijo tega vprašanja v splošnem in se ne more tretirati oddvojeno od socialnega in penzijskega zavarovanja trgovcev. Z ozirom na splošne težke prilike in gospodarsko depresijo, je treba to vprašanje reševati z velikim razumevanjem. Mali obrtniki, katerih se to v glavnem tiče, se nahajajo v težkem materialnem položaju ter bi jih obremenitve z novimi denarnimi dajatvami težko prizadele. Prednosti je treba natančne načrte uredbe za obvezno socialno in pokojninsko zavarovanje obrtnikov ter jih vsestransko proučevati. Poverjeno je to posebnemu strokovnjaku za zavarovanje, da jih pregleda s strokovne strani tako, da bi se moglo izvesti obvezno zavarovanje.«

Razdolžitev obrtnikov in šušmarstvo.

Kaj je z uredbo o razdolžitvi obrtništva?

»V pogledu te uredbe, radi katere so že predložena razna mišljenja, se je spoznalo, da ne obstoja enako stališče niti v vrstah obrtnikov samih. Določitev te uredbe, ki bi omogočila razdolžitev obrtništva bi zaenkrat bila nemogoča, ne da bi se skupno s tem rešilo tudi vprašanje ostalih gospodarskih kompleksov (trgovine in industrije), to iz razloga, ker so te gospodarske edinice v proizvodnji in v izvoznem gospodarstvu organska enota.

Določitev posebnega zakona ali uredbe za pobijanje šušmarstva ne bi bila zaenkrat primerna, ker obstojajo v zakonu o obrtih odredbe, na podlagi katerih imajo upravne oblasti pravico, da zatirajo šušmarstvo. V kolikor te odredbe ne dajejo dovolj garancije za zatiranje šušmarstva,

je to treba izvajati s praktičnim postopanjem. V kolikor obstojajo ti nedostatki, jih je treba korigirati o priliki novelizacije zakona o obrtih. Važno je poudariti, da je šušmarstvo, mislim delo onih, ki niso mojstri, in ki iz kakšnih drugih vzrokov nimajo pravice, da izvajajo svoje delo, v tesni zvezi z neloyalno konkurenco. Takšna neloyalna konkurenca se lahko zatira ter obstojajo zakonske sankcije za kaznovanje neloyalne konkurence. Predloženi predlog obrtnih zbornic se bo uporabil kot material o priliki novelizacije zakona o obrtih.«

Ali se bo izvršila posebna uredba o omejitvi števila industrijskih prodajalnic?

»Določitev te uredbe o omejitvi industrijskih prodajalnic na podlagi pooblastila finančnega zakona za 1934/35 se bo vzela v obdelavo v zvezi z anketo o vprašanju dela firme Bat'a.« »Pravda«.

Pristopajte k svoji „Obrtniški samopomoči“!

Število industrijskih podjetij v Jugoslaviji

Po beogradski »Politiki« posnemamo, da znaša število industrijskih podjetij v Jugoslaviji okoli 2500.

Glede na to, kdaj so bila ta podjetja osnovana, je ugotoviti, da je 630 podjetij obstojalo že pred l. 1918, a 1570 podjetij je bilo osnovanih po vojni, iz česar sledi, da je bilo skoraj tri četrtine industrijskih podjetij osnovanih po prevratu, kar dokazuje napredek industrijalizacije v naši državi.

V pravnem pogledu obstoja 650 industrijskih podjetij v obliki delniških družb z osnovnim kapitalom okoli 3 in pol milijarde dinarjev. Okoli 450 industrijskih podjetij obstoja v obliki raznih drugih pravnih oseb (n. pr. komanditna društva, družbe z omejeno zavezo itd.).

Glede na proizvodnjo pa bi bilo industrijska podjetja razdeliti na sledeče vrste: prehranjevalna 455 podjetij, šumska in lesna 370, tekstilna 340, kovinska 240, kemična 190, gradbena 150, kožna 120, papirna 60, elektrotehnična 25, rudarska 190, razna 70 podjetij.

Pri prehranjevalnih, šumskih in lesnih industrijskih podjetjih je pripomniti, da so bili prišteti samo večji mlini in večje žage.

Razdelitev po poedinah pokrajinah naše države bi pokazala sledečo sliko števila industrijskih podjetij: Slovenija (dravska banovina, 750, savska banovina 600, dunavska banovina 400, drinska banovina 120, moravska banovina 100, vrbaska banovina 80, primorska banovina 80, vardarska banovina 60, zetska banovina 25 ter Beograd, Zemun in Pančevo 165. Iz teh števil sledi, da se nahaja v Sloveniji približno ena tretjina vseh industrijskih podjetij Jugoslavije.

H gornjim številkam pripominja »Politika«, da ima Jugoslavija zaradi prirodnega bogastva, bogastva sirovin in pogonskih sil vse potrebne pogoje za industrijski razvoj. Slovenija ima danes najpovoljnije pogoje za industrijski razvoj zbog svojih sirovin, razvitih pogonskih sil in uvednosti podjetij. Srbija ima največ prirodnih pogojev za industrializacijo, posebno pa še Južna Srbija (Makedonija), kjer investira angleški kapital, ki je sicer zelo previden, vedno večje zneske.

Tako »Politika«. H gornjim številkam glede razdelitve industrijskih podjetij po posameznih pokrajinah pa je pripomniti, da znaša po drugih podatkih, ki so bili na razpolago »Obrtnemu vestniku«, število in-

dustrijskih podjetij v Sloveniji le 570 in da bi bila zato po številu 600 industrijskih podjetij na prvem mestu savska banovina. Treba je na vsak način ugotoviti, da beleži savska banovina po vojni izreden napredek v svojem industrijskem razvoju, ki so ga pred vojno madžarska oblastva na vso moč zavirala in v tem tudi uspela. Danes pa je ta pokrajina številčno pač na prvem mestu.

V ostalem je glede skupnega števila industrijskih podjetij v Jugoslaviji pripomniti, da so še pred nedavnim navajali, da obstoji v Jugoslaviji okoli 4000 industrijskih podjetij. Ta številka pa je bila seveda mnogo pretirana, ker je obsegala tudi veliko število majhnih vodnih mlinov in žag. Ako se to število izloči, bi se moglo reči, da imamo v Jugoslaviji okoli 2200 industrijskih podjetij.

Iz raznih vzrokov je danes še težko ugotoviti točno število industrijskih podjetij. Do uveljavljenja novega obrtnega zakona ni bilo niti pravega kriterija, kaj naj se prav za prav prišteva k industriji, oziroma industrijskim podjetjem. Vsaka pokrajina je imela v tem pogledu svoje zakone in tako se je moglo zgoditi, da se je v eni pokrajini manjše vrste podjetje že štelo med industrijska podjetja, dočim se je v drugi pokrajini (n. pr. Sloveniji) morda prav tako podjetje iste vrste in stroke, pa mogoče še z večjo kapaciteto, še vedno štelo med navadna obrtna podjetja.

Z novim obrtnim zakonom pa so se v pogledu industrijskih (tvorniških) obrtov uveljavila sledeča določila: »Za industrijske (tvorniške) obrte se po tem zakonu smatrajo glede na način proizvodnje tista podjetja, ki izdelujejo, predelujejo, dovršujejo ali obdelujejo proizvode v delavnica ali na stalnem kraju z uporabljanjem delitve dela in ki zaposlujejo večje število delavcev, a vrše delo redoma z uporabo motorne sile, pa proizvajajo izdelke na zalogo ali pa po naročilu v večjem obsegu. Če je dvomno, ali gre v takih podjetjih za tvorniški način dela, odloči o tem po zaslišanju prizadetih pristojnih zbornic ban.« (§ 32. ob. z.)

Ker je novi obrtni zakon prinesel tudi določilo, da morajo industrijska podjetja biti včlanjena v prisilnih »Združenjih industrijcev«, je zato upati, da bo v doglednem času vendar mogoče ugotoviti točno število industrijskih podjetij v Jugoslaviji.

Zatirajte šušmarstvo!

Zborovanje zastopnikov vseh stanov

V nedeljo 26. aprila t. l. so se v Trgovskem domu v Ljubljani sestali številni delegatje raznih stanov, da razpravljajo o gospodarskih vprašanjih. Konferenco je sklical banska uprava; vodil jo je dr. Sagadin, bansko upravo pa je zastopal načelnik dr. Hubad.

Ta konferenca je imela pred vsem namen poudariti zahteve vseh naših gospodarskih slojev, pred vsem onih, ki ječijo pod pritiskom našega zavoženega denarnega gospodarstva. Kakor je našim čitateljem znano, je banska uprava prepovedala ustanovitev Društva dolžnikov, in sicer v zmoti, da hoče društvo nastopiti proti vlagateljem, kar pa ni res in ni bil nikdar namen snujočega se društva. Ako bi se ščitilo dolžnike, bi tudi vlagatelji bili obvarovani občutnejše škode. G. Skrbec je podal težko stanje današnje lesne stroke, ki je glavni vir finančnih dohodkov slovenskega naroda. Dolžniki niso samo lesni trgovci, temveč tudi naši mali lesni obrtniki.

Konferenca, ki se je vršila 26. januarja t. l., Sloveniji ni prinesla nobene rešitve v lesnem gospodarstvu. Vse premalo se v naši državi polaga važnost na gospodarska vprašanja, ki so življenjske važnosti, dočim se politična vprašanja rešujejo v prvi vrsti in imajo povsod in vselej prednost.

Socijalne dajatve so iz dneva v dan hujše. Po naših malih obrtnih in obratovalnicah kmalu ne bo predmeta, katerega ne bi zarubila ali davkarija, posojilnica ali OUZD. H koncu je dejal govornik:

»Dovolj nam je besed, obljub in konferenc. Ne maramo več prositi, ker smo dolžniki enakopravni državljanji, ker imamo iste pravice kot zaščiteni denarni zavodi. Kmetstva zaščita, ki je sedaj v veljavi s 6% obrestmi, ne odgovarja stvarnemu položaju kmeta, ki po svojem zaslužku ne zmore niti 1% obresti. Zahtevamo, da država enako obdavči oni kapital, ki ne obratuje in ne daje možnosti obratovanja našemu gospodarstvu, ampak samo kot krvososa čaka, kdaj in ob kateri priliki bo lahko užival sadove dela drugih.

Podpredsednik Zbornice za TOI g. Rebek se je v imenu obrtnikov priključil temu mnenju ter poročal o katastrofalnem položaju našega obrtništva Dravske banovine.

Mnenje vseh zastopnikov je bilo, da se ustavijo vse eksekucije in dražbe, zaščitijo naj se vsi dolžniki do zakonite uredbe odnošajev med upniki in dolžniki.

H koncu debate je g. Skrbec predložil sledeče zahteve:

1. Naj se ustavijo vse eksekucije brez ozira na stan, dokler se zakonskim potom ne uredi razmerje finančnih odnošajev med upniki in dolžniki.

2. Naj se izda odredba o obrestih, primerna današnjemu zaslužku vlagateljev in dolžnikov.

3. Dovolj naj se ustanovitev društva dolžnikov za Dravsko banovino.

K sopsvetovanju novih zaščitnih uredb naj se pritegne vse prizadete dolžnike, da ne bo isto kot pri slučaju s kmetstvo zaščito.

Ali ste že Ček. račun 10.860 poravnali naročnino!

Vestnik naših organizacij

Vse naše organizacije in prijatelje pozivamo k delu za »Obrtni Vestnik«!

Skupno združenje obrtnikov mariborskega okrožja na Tezmem pri Mariboru je imelo v nedeljo, dne 22. marca 1936 svojo redno letno skupščino, kateri je prisostvovalo okrog 100 njenih članov.

Skupščino je vodil večletni agilni in požrtvovalni predsednik g. Sabeder Josip. Preden je predsedujoči oficijelno otvoril letno skupščino, se je še v izbranih besedah spomnil preminulih članov v preteklem letu ter je orisal posamezne po značaju in zaslugah, ki so si jih stekli za obrtništvo:

Furman Nikolaj, kroj. mojster v Studencih pri Mariboru;

Seljak Filip, kroj. mojster pri Zg. Sv. Kungoti;

Schwarz Alojz, kleparski mojster v Studencih in

Košar Franc, krojaški mojster pri Sv. Juriju ob Pesnici.

Nato je g. predsednik pozdravil v zbranih besedah vse navzoče, zlasti pa g. Bureša iz Maribora, kateri je zastopal Zbornico za TOI v Ljubljani in obrtno-zadružnega nadzornika g. Založnika.

Tajniško poročilo je podal predsednik gosp. Sabeder J. kot istočasni tajnik.

Iz blagajniškega poročila je bilo vidno delo združenja, v zadovoljstvo vseh članov-obrtnikov, saj je znal blagajnik kljub nizki članarini pridobiti združenju še nekaj premoženja. G. Pfeifer je v imenu nadzornega odbora izrekel odobro, kakor tudi predsedniku razrešnico.

Sledile so volitve novega odbora ter je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. Sabedrom in podpredsednikom g. Leč Ivanom.

Združenje je po volitvah imelo redko slavnost, ko je predsednik združenja izročil najstarejšemu odborniku g. Grašiču Jakobu krasno izdelano diplomu v znak priznanja njegovih zaslug za obrtništvo.

G. Pfeifer Josip, tovarnar iz Hoč in predsednik nadzorstvenega odbora združenja pa je tudi predsedniku zadruga g. Sabedru Josipu izročil krasno diplomu v znak priznanja za njegovo nesebično 10 letno predsedovanje tukajšnje zadruga. S prav zbranimi besedami je orisal slavljenca, kateri že 10 let vodi in upravlja zadruga v popolno zadovoljstvo vseh svojih članov, dasi mora sam mnogo žrtvovati za to funkcijo. Kot odbornik se je v tej zadrugi z vso vnemo udejstvoval že od l. 1922; radi nje-

govih velikih sposobnosti v organizaciji obrtništva, zlasti pa v svojstvu vzgojitelja obrtniškega naraščaja, je bil od leta 1926 soglasno izvoljen za predsednika ter do mesta obdržal vse do danes. Po teh besedah g. Pfeiferja so sledile čestitke vseh, zlasti iskrene pa so bile g. Bureša in obrtnega nadzornika g. Založnika. Oba slavljena sta se vsem iskreno zahvalila.

Zastopnik Zbornice za TOI g. Bureš je na kratko poročal o pokojninskem fondu obrtnega zavarovanja, ki se snuje. Vendar pa vsled pomanjkanja denarja in vsled splošne gospodarske krize gre delo zelo počasi naprej. Vendar lahko upamo obrtniki, da bomo v kratkem imeli svoj pokojninski fond ter zavarovanje za slučaj bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti ali smrti.

O zatiranju šušmarstva pa je podal mnogo dobrih nasvetov obrtno-zadružni nadzornik gospod Založnik. Poleg velikih podjetij, kakor Bač'e, Tivar, raznih kartelov itd. je šušmarstvo največje zlo za legalnega obrtnika, vendar se niti proti istim ne moremo uspešno braniti, kajti šušmarja je težko kaznovati. Če se ga kaznuje z zaporom, nima niti denarja za hrano za časa kazni, niti se ga ne more denarno kaznovati. Predvsem pa je priporočal, da se zlasti pazi na one šušmarje, ki šušmarijo v svojem prostem času izven službe, a so sicer zaposleni v raznih tovarnah. Tukaj pridejo zlasti v poštev železničarji-obrtniki, zaposleni v železniških delavnicah, ki v prostem popoldanskem času pridno šušmarijo za druge. Vendar pa so isti tudi primorani to vršiti, kajti njihove majhne plače ne zadostujejo za primerno vzdrževanje družine. Zato bi jih morala državna podjetja boljše plačevati, pa bi se gotovo ne pečali s šušmarstvom.

Mnogo se je še razpravljalo o medsebojnem podpiranju obrtnikov, brezpogojnem zatiranju šušmarstva ter so vsi soglasno sklenili neustrahšen boj šušmarjem in vsemu, kar ovira razvoju obrtniškega stanu.

Zborovanje pletilcev. 29. marca t. l. so zborovali pletilci Slovenije. Udeležba je bila prav lepa. V imenu okrožnega odbora obrtniških združenj se je udeležil občnega zbora gosp. Igljič. Zborovanje je vodil predsednik g. Henrik Franzl, ki je poudarjal, da pletilska stroka ne vzdržno propada. Vzrok je predvsem v gospodarski krizi, v obrabljenosti strojev, ki obratujejo le v sezonskih mesecih, v malem zanimanju konzumenta za izdelke iz čiste volne ter v njegovem zanimanju za cenejše izdelke iz surogatov, v pomanjkanju denarja pri konzumentu in pa tudi v brezobzirni konkurenci. Pletilci zahtevajo uvrstitev pletilstva med rokodelske obrti, zahtevajo maksimiranje mezd, da se ne bo dogajala umazana konkurenca na ramah brezposelnega delavstva, zahtevajo pavšalno obdavčenje obrtnikov, novelizacijo obrtnega zakona itd.

Tajniško poročilo je podal g. Kares Soss. Iz njegovega poročila posnemamo, da je združenje mnogo interveniralo v raznih davčnih in drugih stanovskih zadevah. Zbornice so načelno že pristale na to, da se pletilstvu prizna rokodelski značaj. Pri združenju je registriranih 209 pletilcev in pletilk, kar je približno 100 manj kakor pred tremi leti. Ta ogromni izpad zgovorno priča o brezprimerno težkih razmerah pletilske stroke.

Blagajniško poročilo je podal gosp. Martin Mahkota, v imenu nadzorstva pa je predlagal gosp. Andrej Jeglič odboru razrešnico za njegovo triletno delovanje ter mu izrekel pohvalo. To je bilo soglasno sprejeto. Na predlog gosp. Martina Mahkote je bil sprejet proračun za prihodnje leto v znesku 23.300 Din. Soglasno je bila na predlog predsednika Franzla določena članarina, in sicer po 4 kategorijah od 40 do 400 Din.

Ker je letos potekla triletna funkcijska doba dosedanje uprave, so nato sledile volitve novega odbora. Izvoljen je v bistvu dosedanji odbor s predsednikom Henrikom Franzlom na čelu.

Občni zbor je nato sprejel tudi resolucijo s sledečimi ugotovitvami:

1. Pletilstvo — dasiravno zahteva od izvršujočih mnogo strokovnega znanja, praktičnega in teoretičnega znanja — še vedno ni priznано za rokodelsko obrt. Vsled tega se dogaja, da morejo izvrševati to obrt tudi take osebe, ki v nobenem pogledu niso kvalificirane in so zato ostali pletilci prizadeti s trajno in nepopravljivo škodo.

Zato zahtevamo, da se to nevzdržno stanje odpravi in pletilstvo uvrsti med rokodelske obrti. Zbornico za TOI pa prosimo, da skrbi za to, da se bo uvrstitev ob novelizaciji obrtnega zakona tudi v resnici izvršila.

2. Vsled izkoriščanja delavstva v nekaterih krajih države in pri nekaterih podjetjih se

ustvarja podlaga za nereelno konkurenco, ki socialno čutečim podjetnikom — pletilcem že malone popolnoma onemogoča udejstvovanje.

Predlagamo zato, da se z maksimiranjem mezd izenači konkurenčna sposobnost vseh podjetij in tako ustvari možnost daljnje eksistence onim obrtnikom, ki skušajo tekmovati in konkurirati s kakovostnimi izdelki ter ne v škodo prizadetega delavstva. Prosimo zbornico za TOI, da nas tudi v tej naši zahtevi na merodajnem mestu podpira.

Združenje čevljarjev za sodni okraj Ljubljana je imelo 29. marca t. l. redno letno skupščino. Zborovanja se je udeležilo 124 čevljarjev. Zbornico za TOI je na zborovanju zastopal g. Traven, mestno poglavarstvo dr. Frelih, občinski svet pa g. Kralj. Zborovanje je vodil predsednik združenja g. Perdan, ki je naglašal, da čevljarska obrt od leta do leta bolj propada in da se zaradi tega čevljarji oklepajo vsake bilke, ki daje upanje, da bi se njihov položaj izboljšal.

Iz obširnega tajniškega poročila posnemamo, da je med letom odpovedalo obrt 13 članov, 4 pa so umrli. Na novo je prijavilo obrt 9 članov. Koncem leta je imelo združenje v svojih vrstah 301 mojstra, 155 pomočnikov ter 57 vajencev. Tajnik nadalje opisuje borbo združenja proti šušmarstvu, obširno pa poroča o borbi čevljarjev proti Bač'i. V tej borbi je čevljarska obrt na slabšem. Kljub velikanskim naporom in obupu, s katerim se čevljarski stan bori za svoj obstoj in kljub obljubam merodajnih oblasti pa v tej borbi še ni bilo zabeleženih vidnejših uspehov. — Tajnik je poročal o potrebi revizije obrtnega zakona.

Blagajniško poročilo je podal g. Kralj, poročilo nadzornega odbora pa g. Ravbar. Razrešnica, ki jo je predlagal, je bila soglasno sprejeta.

V debati je zastopnik Zbornice za TOI gospod Traven poročal o anketi, ki se je vršila v Beogradu glede Bač'e in o zadržanju ljubljanske zbornice v tem vprašanju. Poudaril je, da zbornica vztraja in bo vztrajala na stališču, da je treba čevljarsko stroko zaščititi in podpreti v vseh njenih zahtevah.

Strokovni učitelj g. Steinmann je poročal o strokovni obrtni nadaljevalni šoli, posebej glede čevljarske stroke in tolmačil članom določbe nove uredbe o obrtnih nadaljevalnih šolah.

V debati k poročilu so se oglasili mnogi člani in iz njihovih besed je bil neposredno razviden ves obupen položaj čevljarskega stanu v Ljubljani in okolici.

Nato je bil odobren proračunski načrt za leto 1936. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen z majhnimi spremembami po večini dosedanji odbor s predsednikom g. J. Perdanom na čelu.

Zbor združenja čevljarjev v Mariboru. — V Gambrinovi dvorani se je vršil 29. marca t. l. redni občni zbor Združenja čevljarjev v Mariboru. Navzoča sta bila poleg številnih članov mestni obrtni referent dr. Senekovič in tajnik Okrožnega odbora Bender. Poročilo o delovanju združenja v preteklem letu je podal predsednik Anton Krajcar, ki je neumoren borec za obrambo čevljarske obrti pred nevarnostmi tovarniške konkurence. Mariborsko združenje šteje 264 članov, od katerih je lani 7 odjavilo obrt, 3 so umrli, 16 je na novo prijavilo obrt, 16 pa svoje obrti več ne izvršuje. Pomočnikov je 113, vajencev 54, oproščenih je bilo lani 18, odjavljenih 10, na novo prijavljenih 30. Uprava je imela 14 sej, vršili sta se lani 2 skupščini in 2 manifestacijska shoda, v okviru združenja se je vršil tudi prikrojevalni tečaj. Veliko delavnost je razvijalo združenje v obrambo stanovskih interesov čevljarskih obrtnikov. O tem pričajo mnogoštevilne delegacije na mestno občino, na bansko upravo in celo k ministrstvu v Beograd. — Ker je potekla poslovna doba sedanje uprave, so se vršile tudi volitve novega vodstva. Predsednik je Anton Krajcar, podpredsednik Janko Josip (Ruše).

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica šte. 7

Dne 29. marca t. l. se je v Dolenji Lendavi vršila redna letna skupščina Skupnega združenja obrtnikov. Skupščino je vodil predsednik

Anton Hajdinjak, kovaški mojster in bivši narodni poslanec iz Odrancev. Prisostvovali so za ljubljansko Zbornico g. Josip Rebeš, za okrožni odbor v Mariboru g. Fran Bureš, zbornični član g. Stefan Litrov ter dr. Bratina.

Predsednik g. Hajdinjak je v svojem uvodnem poročilu podal pregled gospodarskega položaja tamošnjega obrtništva. Posebno pozornost je vzbudilo njegovo poročilo pri razpravi o šušmarstvu; ob tej priliki je kritiziral premilo postopanje oblasti, osobito pa dejstvo, da oblasti izdajajo vsakokratnemu ovadenemu šušmarju ime ovaditelja, tako da se prizadeti boje maščevalnih napadov, ki so se že parkrat ponovili.

G. sreski načelnik je tolmačil to postopanje s stališča oblasti. Zagotovil je vso pomoč in podporo k težnjam tamošnjega obrtništva.

Sledilo je nato poročilo podpredsednika Zbornice g. Rebeke, v katerem je zborovalcem podrobno obrazložil delovanje in napore Zbornice in jih tudi seznanil z njenimi zahtevami glede obdavčitve obrtnika, o delu v borbi proti šušmarstvu ter o splošnem gospodarskem položaju.

Ker ima društvo okoli 30.000 Din naložene glavnice, je skupščina soglasno sprejela sklep, da se s to imovino kupi zgradba za obrtniški dom, v katerem bi imele obrtniške organizacije svoje prostore, obenem bi bilo to nekako prenočišče za obrtnike, ki imajo opravka v Lendavi.

Na dnevnem redu so bile tudi volitve nove uprave. G. Hajdinjak je radi bolehnosti podal ostavko na vodstvo združenja. Zborovalci so prostodušno prešli preko strankarskih napadov nekaterih intrigantov ter so na predlog g. Hajdinjaka soglasno izvolili za predsednika gosp. Fritz Stefana, mehaniškega mojstra v Lendavi. Za podpredsednika je bil izvoljen g. Unger Franjo, mesarski mojster iz Dol. Lendave. Sledila so nato še poročila g. Bureša in novega predsednika g. Fritza.

Združenje krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani je imelo 26. aprila t. l. redno letno skupščino, katere se je udeležila večina članstva. Navzoča sta bila delegata zbornice za TOI, gospod dr. Pretnar in Okrožnega odbora g. Igljič. — Zbor združenja je razpravljal in sklepal o raznih važnih zadevah združenja, poleg drugih je skupščina sklenila ustanoviti v okviru združenja, starostno-podporni sklad. V ta namen je združenje vložilo iz svojih denarnih sredstev glavnic 50.000 Din. — Pri volitvah sta bila izvoljena dolgoletni agilni predsednik Kersnič Ivan in podpredsednik Ložar Jernej.

Združenje brivcev in lasničarjev v Mariboru je imelo pred kratkim občni zbor, na katerem je prevzel predsedstvo ponovno Novak Fran. Združenje šteje 160 članov, ki zaposlujejo 212 pomočnikov in pomočnic, 151 vajencev in vajenk. Blagajniško poročilo izkazuje 20.362 Din. Proračun za l. 1936 je predviden na 18.000 Din.

Obrtno društvo v Celju je imelo 15. aprila svoj 44. redni letni občni zbor.

Zbor je vodil agilni in pošttrvovalni predsednik g. Kukovec. Navzoča sta bila med ostalimi tudi mestni načelnik g. Mihelčič in delegat Zveze g. Igljič.

G. preds. se je spomnil umrlega člana g. Rebeška, nato je podal poročilo o svojem prizadevanju za zaščito celjskega obrtništva.

Podpredsednik g. M. Hohnjec je poudarjal, da je društvo delovalo vedno nepristransko za interese obrtništva ter je bilo vedno v tesnih stikih z »Zvezo obrtnih društev«.

Iz tajniškega poročila je razvidna velika agilnost društva, ki šteje 136 članov. Posebno pozornost polaga na skrb za mladino, ter vzdržuje mladinski odsek, pevski in tamburaški zbor. Prireja predavanja, tečaje za knjigovodstvo in nemščino. Pomočniški odsek šteje 44 članov.

Blagajniško poročilo izkazuje 12.109 Din dohodkov ter 7.310,50 Din izdatkov.

Zvezni odposlanec g. Igljič je nato podal poročilo o Zvezinem delovanju in o gospodarskem položaju obrtnika.

Pri slučajnostih je bil sprejet sklep, da se za 45 letnico društva priredi društveno proslavo, ter naj se za to priliko izda primerna brošura.

Obravnavani so bili dalje mnogi upoštevana vredni predlogi kot n. pr., da se nadaljuje začeto delo Zveze, tako da bi se dosegla razdolžitev obrtništva, da bi obrtništvo posredovalo za doseg starostnega zavarovanja delavstva ter naj bi se čimprej izvedle volitve v zbornico za TOI.

G. Mihelčič, župan celjski je pozdravil navzoče ter zatrjeval, da on kakor ves občinski svet gojijo najiskrenejše simpatije do obrtništva ter da bo kakor doslej tudi v nadalje štiti koristi obrtništva.

Uspelo zborovanje je zaključil preds. g. Kukevec s pozivom, da je dolžnost obrtništa delovati v svoji prostovoljni stanovski organizaciji; posebne bratske pozdrave pa je naslovil na Zvezo obrtnih društev s prošnjo, naj vztraja na svojem pohodu za obrtniške interese.

Skupno združenje obrtnikov v Kranju je imelo na Belo nedeljo svoj občni zbor, na katerem je bil podan obračun delovanja v l. 1935. Za predsednika je bil izvoljen g. Pollak Jurij.

Stanje članstva znaša 1935 (v oklepajih 1934) 318 (316). Od teh je: čevljarjev 100 (99); copatarja 2 (2); mizarjev 67 (67); ključavničarjev 9 (11); mehanika 2 (2); kovačev 40 (39); kleparjev 7 (7); puškarja 2 (2); vodovodna inštalacija 1 (1); izdelovanje kovinskih predmetov 1 (1); kolarjev 18 (18); sodarja 2 (2); izdel. bičevnikov 1 (1); pečar 1 (1); keramik 1 (1); pekovi 19 (18); peka prest 2 (1); vrvarja 2 (2); tkalec (1); žimoprejec 6 (1); sobnih slikarjev in pleskarjev 8 (8); opekarjev 13 (12); izdel. cemen. izdelkov 5 (5); barvar 1 (1); žganje kuha 1 (1); pralnica 1 (1); raznih 5.

Pomočniški stalež: 270; po strokah: čevljarjev 60, mizarjev 61, pekovi 12, ključavničarjev 15, kovačev 5, kolarjev 10, mehanikov 2, kleparjev 5, sobnih slikarjev in pleskarjev 8, opekarjev 31, cementarskih 4, žimoprejec 19, copatarjev 2, tkalec 6, vodovodna inštalacija 4, barvarjev 20, keramik 1, puškarjev 3, pečar 1.

Stanje vajencev 1935: 107 (1934: 122); po strokah: čevljarjev 13, mizarjev 29, pleskarjev 8, kovaških 11, ključavničarjev 22, mehaniških 4, kleparjev 5, puškarjev 1, žimarska 1 (ž.), pekovskih 12.

Pomočniški izpit je opravilo 34 kandidatov. Po strokah: čevljarjev 4, mizarjev 13, sobnih slikarjev in pleskarjev 1, kovača 2, ključavničarjev 8, kolar 1, mehanik 1, kleparja 2, peka 2.

Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je priredil v aprilu 1935 »filmsko predavanje o današnjem stanju varilne tehnike«. Predavanj se je udeleževalo do 120 obiskovalcev.

Kr. banska uprava je dovolila, da se je »čevljarjski prikoževalni tečaj v Kranju« ponovno vršil od 7. avgusta do 10. septembra 1935. Tečaj je vodil g. Steinman. Udeležencev pa je bilo 13 mojstrov in pomočnikov.

Pod okriljem kr. banske uprave se je vršil 7., 8., 14. in 15. decembra 1935 »Tečaj za luženje in poliranje lesa s splošnim poukom o pripomočkih za izdelovanje novodobnega pohištva«, ki ga je vodil g. Ivan Kregar iz St. Vida. Tečaj je posečalo 27 mizarjev in pomočnikov.

III. obrtna razstava od 29 IX. do 7. X. 1935 je glede obsežnosti razstavnih prostorov, razstavljalcev in posetnikov nadkrilila I in II. Razstavniki so lahko z uspehom zadovoljeni, ker

pri tako obsežni prireditvi in tako velikih investicijah, ki so bile potrebne za dosegane namena, je bilo podjetje zelo riskantno in bi bila lahko, če bi vsi tako vztrajno in neumorno ne sodelovali, bilanca pasivna.

Sicer pa obrtne razstave niso pridobitna podjetja, temveč se prirejajo zato, da delajo reklamo za izdelke našega domačega obrtnika.

Promet v l. 1935 je znašal: 38.566 Din. Sedanje premoženje znaša 27.202 Din. — Iz obračuna III. Obrtne razstave posnemamo, da je znašal promet dohodka 91.791 Din. Premoženje tega fonda znaša 39.479 Din.

Obvestila

Izpit za vajence. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo tole sporočilo glede osvoboditve oziroma pripustitve k skušnjam za vajence, ki niso hodili na nadaljevalno strokovno šolo:

Po določbi čl. 295 obrtnega zakona so dolžni hoditi na strokovno nadaljevalno šolo vsi vajenci v kraju, kjer takšna šola še obstoja. Za vajence, zaposlene v krajih, kjer nadaljevalne strokovne šole ni, tudi te dolžnosti ni. Prijavi za pomočniški izpit je treba priložiti tudi izpričevalo o absolviranju nadaljevalni šoli samo v primeru, če je učenec obvezan hoditi na strokovno nadaljevalno šolo, ne pa v primeru, če take dolžnosti ni, bodisi zato, ker tam ni nadaljevalne strokovne šole, ali pa, ker njegova dolžnost preneha v smislu čl. 298 obrtnega zakona radi izpolnitve 18. leta starosti.

Državni zavod za pospeševanje industrije in obrti sporoča: Laboratorij tega zavoda vrši preiskavo gline za izdelovanje opeke. Doslej so nosili posamezniki te vzorce osebno v Beograd. Sedaj je mogoče poslati vzorce po pošti, ki naj bodo zapečateni od občine ali sreskega načelstva in poslani na naslov tega zavoda: Beograd, Ul. Maršala Pilsudskega št. 49/a. K paketu mora biti tudi priloženo: 1. zapisnik s točnimi navedbami mesta, kjer je bil vzorec vzet; 2. prošnja s 25 Din kolekom ter naslov prosilca; 3. predpisano denarno takso za en vzorec 300 Din, za dva vzorca 500 Din, za tri pa 600 Din ter 4.5 Din za odpravnino naj se pošlje po pošti.

IZ UREDNISTVA IN UPRAVE »OBRT. VEST.«

Združnja in Obrtniška društva, ki so prejela okrožnico z vprašalno polo, prosimo, da nam čimprej odgovorijo!

Prosimo vse naročnike, da plačajo naročnino za tekoče leto 1936. Kdor ne zmore vse naročnine naenkrat, naj plača pol-letno ali četletno. — Ohranimo svoj edini stanovski list z vestnim in točnim plačevanjem naročnine!

9. številka »Obrtnega Vestnika« ni izšla pravočasno radi praznika 1. maja. Prihodnja številka izide redno, in sicer 15. t. m.

Po obrtniškem svetu

* Italijanski fotografi imajo edino pravico do amaterskih del kot n. pr. razvijanja plošč, razmnoževanja i. sl. Pri nas sme vsak šušmar, brez vsake obrtne pravice posegati v fotografsko stroko!

* Obrtni muzej Obrtne in trgovske zbornice v Pragi je s svojim dosedanjim delom lahko zadovoljen. Preteklo leto je bilo prirejenih 25 razstav, katere je posejtilo preko 60.000 ljudi, med njimi mnogo odličnih inozemcev.

* Številčno stanje francoske obrti je približno sledeče: pekovi 49.357; krojačev 20 tisoč 335; konfekcija 12.145; čevljarjev 23 tisoč 560; izdelovateljev perila 2370; klobučarjev 7840; modistinj 17.860; krojačice 33.910; tkalcev in predilcev 8716; barvarjev 913; krznarjev 2770; tralcev 8250; mizarjev 27.240; kleparjev, krovcev in instalaterjev 13.738; ključavničarjev 11.941; slikarjev in steklarjev 16.260; umetnih mizarjev 6185; tapetarjev 5941; porcelan, fajenca in brušeno steklo 3600; draguljarjev, zlatarjev, urarjev 15.916; sedlarjev 14.180; mehanikov 7880; vozarjev 20.300; kotlarjev 1305; frizerjev 26.421; nožarjev 2600; podkovačev 28.320; optikov 981; fotografov 4.628.

V prihodnji številki »Obrtnega Vestnika« pričnemo priobčevati zanimiv podlistek in sicer:

»Življenje in trpljenje slovenskega obrtnika«.

To je življenjepis našega zaslužnega obrtniškega borca pokojnega Ivana Rebeka iz Celja. Te spomine je blagopokojnik spisal tik pred svojo smrtjo ob svoji 70 letnici ter jih je posvetil »Obrtnemu Vestniku«. To je sijajen dokument borbe naših prednikov za stanovski in narodni obstoj!

Opozorite svoje tovariše, posebno one, ki še niso naročniki, na ta zanimiv prispevek naše stanovske literature, da si »Obrtni Vestnik« takoj naročijo!

Zajamčeno enako trde bruse, skalce, kašarje, razpošilja najceneje kamnolom ROJS, ROGATEC.

»SLAVIJA«

Jugoslovenska zavarovalna banka v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti ognju, nezgodam, vlomom, zavarovanje za izplačilo denarja ob doživetju gotove starosti in ob smrti in zavarovanje za pogrebne stroške. — Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu. TELEFON 2176 in 2276

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani, Gosposka ulica šte. 12.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!